

پردیس تهران
پایان نامه کارشناسی ارشد
رشته علوم حدیث
گرایش تفسیر اثری

عنوان پایان نامه
روش‌های مقابله با جنگ نرم در قرآن

استاد راهنما
دکتر سید محمد باقر حجتی

استاد مشاور
دکتر یوسف ترابی

دانشجو
فاطمه علی آبادی

ماه و سال دفاع
شهریور 1392

چکیده

موضوع پایان نامه در مورد روشهای مقابله با جنگ نرم در قرآن است. جنگ نرم را استفاده طراحی شده از تبلیغات و ابزارهای مربوط به آن برای نفوذ در مختصات فکری دشمن با توسل به شیوه‌هایی که موجب پیشرفت مقاصد می‌شود، تعریف کرده‌اند، پیشینه جنگ نرم همزمان با خلقت بشر و جریان ابلیس و آدم است. و به این سوالات می‌خواهیم پاسخ دهیم که جنگ نرم و ماهیت آن در قرآن چیست؟

جنگ نرم و مصادیق آن در قرآن با تاکید بر حیات رسول خدا ﷺ کدامند؟ سازوکارهای مقابله با جنگ نرم در قرآن چگونه است؟

بی تردید جنگ نرم این روزها اصطلاح پرطرفداری است، جنگ نرم به معنای کلی به جنگی گفته می‌شود که در طی آن طرفین بدون خونریزی و کشتار عینی با هم مبارزه می‌کنند. جنگ نرم را استفاده طراحی شده از تبلیغات و ابزارهای مربوط به آن برای نفوذ در مختصات فکری دشمن با توسل به شیوه‌هایی که موجب پیشرفت مقاصد می‌شود، تعریف کرده‌اند.

جنگ نرم عبارت است از هر گونه اقدام غیر خشونت آمیز که ارزشها و هنجارها را مورد هجوم قرار داده و در حد نهایی منجر به تغییر در الگوهای رفتاری و خلق الگوهای جدید می‌شود که با الگوهای رفتاری نظام حاکم تعارض داشته باشد. لازم به ذکر است که زمینه‌های تهدید نرم افزاری مانند سوانح ساختاری مشروعیت یا بحران مشروعیت می‌تواند منجر به شکل‌گیری یا تشدید تهدیدات نرم افزاری و یا حتی سخت افزاری مانند حمله نظامی شود. عرصه مبارزه در عرصه جنگ نرم عرصه تفکرات است و با ابزارهای بسیار نرم و ظریفی صورت می‌گیرد.

امروزه جنگ نرم موثرترین، کارآمدترین، کم هزینه ترین، خطرناکترین و پیچیده ترین نوع تهدید علیه ارزش ها و امنیت ملی یک کشور است. جنگ نرم همانند جنگ سخت اهداف مختلفی دارد و قاعدتا هدف غایی هر دو آن ها تغییر نظام سیاسی یک کشور یا سلطه بر آن کشور است. در حقیقت جنگ نرم و جنگ سخت یک هدف را دنبال می‌کنند.

جنگ نرم به روحیه به عنوان یکی از عوامل قدرت ملی خدشه وارد می‌کند و عزم و اراده ملت را از بین می‌برد. پایان نامه حاضر که مشتمل بر پنج فصل می‌باشد، پس از بیان کلیات و مفاهیم تحقیق سعی بر این شده که ضمن تبیین جنگ نرم به بیان شاخصه ها و ابزارها و شیوه‌های دشمن در جنگ پرداخته و همچنین به رویکرد قرآن

و فرمایشات بیان مقام معظم رهبری درباره جنگ نرم اشاره شود و در پایان هم به راه کارهای برخورد با آن پرداخته شده است.

کلید واژه‌ها: جنگ نرم، جنگ روانی، جنگ سرد، جنگ سخت، قدرت نرم، تهدید نرم، امنیت نرم، تهدید سخت
مصادیق جنگ نرم، شیوه‌های جنگ نرم، رویکرد قرآن، راه کارهای مقابله.

فهرست مطالب

۱۵	فصل اول: کلیات
۱۶	۱. کلیات و مفاهیم
۱۶	۱/۱/۱. بیان مسئله تحقیق
۱۷	۱/۱/۲. اهمیت و ضرورت تحقیق
۱۷	۱/۱/۳. سؤالات تحقیق
۱۸	۱/۱/۴. فرضیات
۱۸	۱/۱/۵. پیشینه تحقیق
۱۹	۱/۱/۶. چارچوب نظری تحقیق
۱۹	۱/۲. مفاهیم و تعاریف
۲۰	مقدمه
۲۱	۱/۲/۱. جنگ روانی
۲۲	۱/۲/۲. تعریف عملیات روانی
۲۳	۱/۲/۳. تفاوت جنگ روانی و عملیات روانی
۲۳	۱/۲/۴. تعریف جنگ سرد
۲۴	۱/۲/۵. تعریف قدرت سخت
۲۵	۱/۲/۵/۱. ویژگی‌های قدرت سخت
۲۵	۱/۲/۶. قدرت نرم
۲۸	۱/۲/۷. انواع تهدید
۲۸	۱/۲/۷/۱. تهدیدات سخت
۲۹	۱/۲/۷/۲. تهدید نیمه سخت
۲۹	۱/۲/۷/۳. تهدید نرم
۳۲	۱/۲/۸. ابعاد و عرصه‌های تهدیدات نرم
۳۵	۱/۲/۹. اهداف تهدیدات نرم
۳۶	۱/۲/۱۰. امنیت نرم
۳۸	۱/۲/۱۱. جنگ نرم
۴۹	۱/۲/۱۲. عملیات روانی در قرآن
۵۳	۱/۲/۱۳. قدرت نرم در نهضت پیامبر با تأکید بر غزوه بدر
۵۶	۱/۲/۱۴. جنگ نرم از منظر قرآن
۶۰	فصل دوم: مصادیق جنگ نرم در قرآن

۶۱	مقدمه
۶۲	۲/۱. شیطان از مصادیق جنگ نرم
۶۳	۲/۱/۱. سیاست‌های شیطان برای گمراهی انسان
۶۳	۲/۱/۱/۱. سیاست هجوم همه جانبه
۶۵	۲/۱/۱/۲. سیاست کمین و بهره‌گیری از غفلت
۶۷	۲/۱/۱/۳. سیاست گام به گام
۶۹	۲/۱/۱/۴. سیاست پیگیری و مداوم
۶۹	۲/۱/۱/۵. سیاست هجوم جمعی
۷۰	۲/۱/۲. روش‌های و سوسه‌گری شیطان
۷۱	۲/۱/۲/۱. زینت‌گری و صحنه‌پردازی
۷۳	۲/۱/۲/۲. ساخت و پرداخت آرزوها
۷۷	۲/۱/۲/۳. تهدیدها و وعده‌های فریبنده
۸۰	۲/۱/۲/۴. نهیب و بانگ
۸۱	۲/۲. مشرکین
۸۲	۲/۲/۱. اقدامات مشرکین
۸۲	۲/۲/۱/۱. سازش
۸۴	۲/۲/۱/۲. برخوردهای روانی
۸۶	۲/۲/۱/۳. برخوردهای سیاسی
۸۷	۲/۲/۱/۴. درخواست کارهای خارق العاده
۸۸	۲/۲/۱/۵. سرکشی در برابر حق
۸۹	۲/۳. اقدامات یهود
۸۹	۲/۳/۱. نژاد پرستی
۹۰	۲/۳/۲. گسترش سلطه
۹۱	۲/۳/۳. پیمان شکنی
۹۱	۲/۳/۴. جاسوسی
۹۴	۲/۳/۵. ترویج فساد اخلاقی
۹۵	۲/۳/۶. استهزاء
۱۰۰	۲/۴. منافقین
۱۰۳	۲/۴/۱. معنای لغوی نفاق
۱۰۵	۲/۴/۲. معنای اصطلاحی نفاق
۱۰۶	۲/۴/۳. ماهیت نفاق
۱۰۷	۲/۴/۴. انواع نفاق و اقدامات منافقین

۱۰۸.....	۲/۴/۴/۱. نفاق دو زبانی و هجو شخصیتی ولی زمان
۱۰۹.....	۲/۴/۴/۲. سوگندهای دروغین
۱۱۰.....	۲/۴/۴/۳. خبرگیری و خبرسازی
۱۱۲.....	۲/۴/۴/۴. مصادره‌ی شعائر دینی
۱۱۳.....	۲/۴/۴/۵. برچسب زدن به شخصیت پیامبر
۱۱۵.....	۲/۴/۵. ویژگی‌های منافقین
۱۱۵.....	۲/۴/۵/۱. ویژگی‌های اخلاقی
۱۱۹.....	۲/۴/۵/۲. ویژگی‌های روانی
۱۲۳.....	۲/۴/۵/۳. ویژگی‌های سیاسی
۱۲۸.....	فصل سوم: شیوه‌ها و روش‌های جنگ نرم
۱۲۹.....	مقدمه
۱۳۰.....	۳/۱. شیوه‌ها و روش‌های سیاسی
۱۳۰.....	۳/۱/۱. ایجاد جنگ روانی
۱۳۰.....	۳/۱/۱/۱. تحریک افکار و احساسات
۱۳۱.....	۳/۱/۱/۲. ارباب
۱۳۵.....	۳/۱/۱/۳. غوغاسالاری
۱۳۶.....	۳/۱/۱/۴. تضعیف رهبری جریان حق
۱۴۸.....	۳/۱/۱/۵. ارتداد
۱۴۹.....	۳/۱/۱/۶. ایجاد تفرقه
۱۵۶.....	۳/۱/۱/۷. شایعه سازی
۱۷۹.....	۳/۱/۱/۸. اتحاد مخالفان
۱۸۲.....	۳/۱/۲. شیوه‌ها و روش‌های اجتماعی
۱۸۲.....	۳/۱/۲/۱. خدعه و حيله گری
۱۸۳.....	۳/۱/۲/۲. فریب افکار عمومی
۱۸۶.....	۳/۱۰/۳. فریب دشمن از نظر اسلام
۱۸۸.....	۳/۱/۲/۳. تضعیف روحیه والقای یاس و ناامیدی
۱۸۹.....	۳/۱/۲/۴. ترور
۱۹۰.....	۳/۱/۳. شیوه‌ها و روش‌های فرهنگی
۱۹۱.....	۳/۱/۳/۱. دین زدایی
۲۲۸.....	فصل چهارم: شیوه‌ها و روش‌های مقابله با جنگ نرم

۲۲۹	مقدمه
۲۳۱	۴/۱. اصل استماع
۲۳۲	۴/۲. اصل عدم دوستی با کفار
۲۳۳	۴/۳. اصل امر به معروف و نهی از منکر
۲۳۴	۴/۴. اصل علم آموزی
۲۳۵	۴/۵. اصل پاسخگویی
۲۳۶	۴/۶. اصل تقویت رسانه‌ای
۲۳۶	۴/۷. اصل ابلاغ پیام به جهانیان
۲۳۷	۴/۸. اصل هراس انگیزی و بازدارندگی
۲۳۹	۴/۹. راه‌های مقابله با پدیده نفاق
۲۳۹	۴/۹/۱. انذار و تهدید
۲۳۹	۴/۹/۲. افشاگری
۲۴۰	۴/۹/۳. اعراض
۲۴۱	۴/۹/۴. جهاد
۲۴۱	۴/۹/۵. پرهیز از نشست و برخاست با آنها
۲۴۳	۴/۱۰. راه‌های مقابله با شایعات
۲۴۳	۴/۱۰/۱. تحقیق و بررسی اخبار و گزارش‌ها
۲۴۳	۴/۱۰/۲. اجتناب از بدبینی و کنجکاوی
۲۴۴	۴/۱۰/۳. معاشرت نکردن با شایعه پراکنان
۲۴۴	۴/۱۰/۴. رجوع به مطلعان و آگاهان
۲۴۵	۴/۱۰/۵. افشا و رسوا نمودن شایعه پراکنان
۲۴۷	۴/۱۰/۶. اطلاع رسانی شفاف
۲۴۷	۴/۱۰/۷. اقدامات قانونی
۲۴۷	۴/۱۰/۸. نكوهش
۲۴۸	۴/۱۰/۹. کنترل شایعات
۲۴۸	۴/۱۱. راه‌های مقابله با تهاجم فرهنگی که یکی از مصادیق جنگ نرم است
۲۵۱	۴/۱۲. روشهای مقابله با تهاجم فرهنگی در قرآن
۲۵۱	۴/۱۲/۱. رعایت تقوا و پارسایی
۲۵۳	۴/۱۲/۲. پرکردن اوقات جوانان
۲۵۳	۴/۱۲/۳. حاکم نمودن ارزشهای اسلامی در جامعه
۲۵۴	۴/۱۳. راهکارهای مقابله رسانه‌ها با رسانه‌های غربی
۲۵۵	۴/۱۴. ابعاد و راهکارهای مقابله با جنگ نرم از دیدگاه مقام معظم رهبری

۲۵۵ تقویت و پربار کردن فعالیت‌های فرهنگی و هنری
۲۵۷ اتحاد مردم و جریان‌های سیاسی و دوری از اختلاف و تردید و بدبینی
۲۵۷ امید به آینده و دیدی خوشبینانه همراه با اعتماد به نفس به دور از ناامیدی
۲۵۸ بصیرت آحاد جامعه و بویژه نخبگان
۲۵۹ آشنایی با تکنیک‌های جنگ روانی و رسانه‌ای
۲۵۹ تشکیل اتاق‌های فکر برای اتخاذ بهترین راه مقابله
۲۵۹ امید دادن به نسل جوان
۲۶۰ تبیین حقایق به عموم مردم توسط نخبگان
۲۶۰ پرکردن سنگ‌های فرهنگی
۲۶۱ ایجاد احاطه ذهنی و تسلط بر کارزار نبرد
۲۶۲ بهره‌گیری از روش و ابزارهای فرهنگی - هنری
۲۶۲ عکس‌العمل سریع، هشیارانه و اقدام جهادی
۲۶۴ فصل پنجم: نتیجه گیری
۲۶۶ فهرست منابع

فصل اول:

کلیات

۱. کلیات و مفاهیم

۱/۱/۱. بیان مسئله تحقیق

جنگ نرم عمدتاً بازگشت پیدا می‌کند به جنگ حق و باطل و یا جنگ انبیا با کفار و مشرکین که از قدمت فراوانی برخوردار است. از طریق استدلال و برهان و احیاناً موعظه و خطابه و جزآن کتاب‌های آسمانی در مقابله با جنگ نرم حق را به گوش مردم می‌رسانیده و توانسته‌اند تا حد قابل ملاحظه‌ای در این جنگ پیروز گردند. قرآن آخرین کتاب آسمانی نیز مشحون از آیات متعددی است که به مقوله جنگ نرم پرداخته است. در زمان رسول اکرم^ص توسط خود پیامبر از رهگذر وحی وهمگام با مسلمانان اسلام توانست به آراء سخیف مشرکان و مردم جاهل پاسخ قطعی داده و محیط شبه جزیره عربستان را به گونه‌ای تعلیم می‌دهد که گرایش به قرآن و اسلام را در قلوب مردم پدید آورد و شاعران و خطیبان به یاهوهای مشرکین پاسخ داده و توانستند در برابر آن جمود ورزند بلکه انعطافی در آنها پدید آورده و روز به روز بر جمعیت مسلمین افزوده می‌شد. راه کارهایی که در زمان رسول خدا با جنگ نرم مطرح بوده جدال احسن و استدلال است. در زمان معاصر باید مسلمین نخست از طریق پای بندی به دستورات اسلامی و نشان دادن چهره زیبایی اسلام که سرشار از مهر و محبت نسبت به پدیده‌های عالم است و تهمت ز دایی از چهره اسلام و دعوت مردم به تفکر و تعمق و بیدار کردن آنها از خواب غفلتی بود که در ورطه سقوط قرار داشتند و اینکه دشمنان اسلام را جذب کنند و رفتاری از خود نشان دهند که پاسخگوی تهمت‌های ناروا و نادرست دشمنان باشد، البته هر چند رسانه‌های تبلیغاتی دشمن گسترده و فراوان است ولی چون از دروغ بافیهای آنها نشأت گرفته و باطل است. می‌توان با پاسخ به آنها از طریق رسانه‌های جمعی آنان را محکوم کرد و با مقاومت در برابر یاهو گوئیها و تهمت‌های آنها از طریق عمل اسلامی و رفتارهای پر جاذبه به آنها پاسخ داد و از آنجا که باطل نمی‌تواند پایدار بماند، چهره پردازی آنها

در اسلام و مسلمین به سرعت، البته با پایداری و پای بندی مسلمین به احکام اسلامی محو و نابود خواهد شد. تنها راه مقابله با جنگ نرم این است که تمام جوامع اسلامی به پای خیزندوبه اراجیف دشمنان اسلام به طور جدی پاسخ دهند و اتحاد و همبستگی در استقامت و مقابله تبلیغاتی آنها هرچه زودتر، نقش دشمنان اسلام را در تهمت به اسلام خنثی می نماید در این تحقیق برآنیم که این راه کارها را تحلیل کرده و برای حرمت و حریم اسلام ابزارهای لازم و کارایی آنها را تشریح کنیم و ضمن آنکه این ابزارها را مشخص می کنیم، دنیای اسلام را هشدار دهیم که سکوت در برابر تبلیغات دشمنان بزرگترین ضربه به اسلام وارد کرده و اختلاف آنها هر گونه اثر تبلیغاتی را خنثی می کند. و با تحولات تکنولوژی و فناوریها در عرصه فضای سیاسی و مجازی ابعاد جنگ نرم و سرعت اشاعه آن به صورت حیرت آوری گسترش پیدا کرده است، پس روشهای مقابله با آنها با توجه به قرآن دغدغه دیروز و امروز است. مساله ای که برای تحقیق در ایتن پایان نامه مطرح است این است که جنگ نرم در قرآن چگونه مطرح شده است؟ عوامل و زمینه های جنگ نرم در قرآن کدامند؟ ساز کارهای مقابله با جنگ نرم چیست؟

۱/۱/۲. اهمیت و ضرورت تحقیق

پیامبر^ص در راه تبلیغ آیین اسلام با انواع دشمنی های مشرکان روبرو می شوند که قرآن به آنها اشاره دارد و شیوه برخورد پیامبر با آنها نیاز به بررسی دارد و با عنایت به اینکه تهاجم فرهنگی گسترده و عمیق دشمن که در قالب جنگ نرم بر علیه ارزشهای برخاسته از نظام توحیدی در جمهوری اسلامی ایران طی سالهای گذشته و بهره گیری از فناوریهای سریع مانند ماهواره و فضای سایبر و سایتهای اینترنتی و... انجام می گیرد تحقیق حاضر ضروری به نظر می رسد. اهداف مورد نظر این بررسی ساز و کارهای مقابله با جنگ نرم دشمن در قرآن و همچنین چگونگی استفاده از تبلیغات و ابزارها و فناوریها در مقابله با دشمن از منظر قرآن می باشد.

۱/۱/۳. سؤالات تحقیق

۱. جنگ نرم و ماهیت آن در قرآن چیست؟
۲. جنگ نرم و مصادیق آن در قرآن با تاکید بر حیات رسول خدا^ص کدامند؟
۳. سازوکارهای مقابله با جنگ نرم در قرآن چگونه است؟

۱/۱/۴. فرضیات

- ۱- جنگ نرم عبارت است از جنگهایی که به صورت جنگ کلاسیک با سلاح متعارف انجام نمی گرفت. و استفاده از ابزارهای فرهنگی و روشهای نوین که به آرامی در بافت فرهنگی و هویتی یک نظام حرکت می کند، و ماهیت آن دارای ابعاد فرهنگی، سیاسی و اقتصادی می باشد.
- ۲- در زمان حیات رسول اکرم^ص از طرق مختلف چه به صورت تهمت‌ها و تحقیر و جز آن انجام می گرفت. مانند جریان افک و جز آنها
- ۳- قرآن برای مقابله با جنگ نرم روشهای روشنی را ارائه می کند مانند روشهای فرهنگی و استفاده از گفتگو و مناظره و افشا کردن ماهیت دشمنان حق و ابزارها و فناوریهای نوین و در زمان حاضر مقابله با جنگ نرم علیه اسلام و مسلمین از رهگذر پاسخ به تبلیغات معاندین امکان پذیر است، و به کار بستن آموزه‌های نبوی در مقابله با جنگ نرم امروزه هم کاربرد دارد.

۱/۱/۵. پیشینه تحقیق

مقاله:

۱. جنگ نرم و نقش بسیج ادارات در مقابله با آن
۲. جنگ نرم و راههای مقابله با آن از ایرج نضافتی
۳. تاکتیکهای نرم در میازرات مدرن رونامه کیهان
پایان نامه دشمن شناسی از دیدگاه امام علی^ع

کتاب: جنگ نرم از حمید ضیایی پرور و دشمن شناسی رضا تقوی دامغانی
ولی من پایان نامه‌ای با این موضوعی که می‌خواهم مورد بررسی قرار دهم ندیده ام.

۱/۱/۶. چارچوب نظری تحقیق

در فصل اول در بخش اول به تعاریف و مفاهیم مربوط به جنگ نرم مانند جنگ روانی، عملیات روانی و تفاوت آن‌ها، قدرت سخت و قدرت نرم و ویژگی‌های هر یک و قدرت نرم و انواع تهدیدات که شامل تهدیدات سخت و نیمه سخت و نرم می‌باشد و ابعاد و عرصه‌ها و اهداف تهدید نرم و امنیت نرم و جنگ نرم و اهداف و ویژگی‌ها و پیام شناسی و گروه‌های مورد هدف در جنگ نرم پرداخته شده است. و در بخش دوم به مفاهیم جنگ نرم از دیدگاه قرآن که شامل جنگ روانی در قرآن و عملیات روانی در قرآن و جنگ نرم از منظر قرآن و پیشینه آن گفته شده است. در فصل دوم به کارگزاران جنگ نرم که از جمله این‌ها به شیطان، مشرکین و یهود و منافقین اشاره شده است و اینکه شیطان چه سیاست‌ها و شگردهایی را در جنگ نرم علیه انسان از منظر قرآن به کار برده و همچنین اقدامات مشرکین و یهود و منافقین در ارتباط با جنگ نرم از منظر قرآن به کار برده‌اند اشاره شده است که با تأکید بر زمان پیامبر این موارد بیان شده است.

در فصل سوم هم به شیوه‌ها و ابزارهای جنگ نرم از منظر قرآن و در زمان حاضر پرداخته شده است که خود این شیوه‌ها به سه دسته سیاسی و اجتماعی و فرهنگی که باز خود این روش‌ها به دسته‌هایی تقسیم شده است و ابزارها هم به ابزارهایی مانند رسانه‌ها اشاره شده است.

در فصل چهارم هم به شیوه‌های مقابله با جنگ نرم پرداخته شده است.

۱/۲. مفاهیم و تعاریف

مقدمه

در این بخش به بررسی تعاریف و مفاهیم جنگ نرم و واژگان مرتبط با آن از دیدگاه جامعه‌شناسان و همچنین قرآن می‌پردازیم.

با نگاهی به جریان شناسی جنگ نرم می‌توان گفت که این شیوه جنگی، از دیرباز مورد استفاده قرار گرفته و همواره از سوی انسان‌ها در جنگ‌ها به عنوان یک سازوکار مؤثر مورد توجه بوده است. تنها تفاوتی که می‌توان در میان جنگ‌های نرم در دوران گذشته و عصر معاصر یافت، تفاوت در ابزارها و روشهای آن است و اصولاً بهره‌گیری از هر نوع ابزاری در جنگ نرم بر این پایه و محور قرار می‌گیرد که براندیشه و احساسات مخاطب تأثیر گذاشته و او را مرعوب خود ساخت و بی آن که واکنشی از خود نشان دهد، تسلیم دشمن شده و یا در مسیر خواسته‌های او گام برمی‌دارد. یکی از شیوه‌های جنگی، جنگ نرم است که جنگ روانی شاخه‌ای از آن به شمار می‌آید. در جنگ نرم، به جای ابزارهای جنگی متعارف چون توپ و تانک از ابزارهای فرهنگی تأثیرگذار بر فکر، اندیشه، عواطف و احساسات انسانی بهره گرفته می‌شود.

براساس این فرضیه می‌توان به سراغ آموزه‌های قرآنی رفت و به بررسی تحلیل قرآن از جنگ نرم و مسایل و مباحث مربوط به آن پرداخت.

آموزه‌های قرآنی به جنگ نرم در حوزه دشمن‌شناسی و مقابله با دشمن، دارد. آیات قرآن به این مسئله از دو زاویه دید مختلف نگریسته است. به این معنا که اگر دشمن برخی از سازوکارهای جنگ روانی را در جنگ نرم به کار می‌گیرد، جامعه اسلامی نیز در دفاع و مقابله با دشمن می‌بایست از همه امکانات بهره گیرد و در جنگ نرم، به حکم مقابله به مثل

{فمن اعتدى عليكم فاعتدوا عليه بمثل ما اعتدى عليكم و اتقوا الله و اعلموا ان الله مع

المتقين}

عمل نماید.

البته در این آیه و آیات دیگر بر این مهم توجه و تأکید شده است که مؤمنان به حکم تقوای الهی، از هرگونه رفتارهای ضد اخلاقی و عقلانی که هنجارها و ارزش‌های اساسی بشریت را تضعیف می‌کند و یا از میان برمی‌دارد باید پرهیز کنند. بنابراین خطوط قرمزها و محدودیت‌هایی را برای این مقابله به مثل در همه حوزه‌ها از جمله جنگ نرم معین کرده است که مؤمنان نمی‌توانند از آن مرزها گذر کنند و همانند دشمنان خدا و دین، عمل نمایند؛ به عنوان نمونه قتل و غارت بی‌گناهان و زنان و کودکان در فرهنگ ضدبشری دشمنان اسلام صورت می‌گیرد ولی مؤمنان مجاز نیستند این گونه رفتار کنند. در جنگ نرم نیز دشمنان به شیوه‌های زشت و ناپاکی رو می‌آورند که حریم‌های انسانی و نیز قداست و کرامت بشری را می‌شکند و به تهمت و افتراهای ناموسی و همانند آن رو می‌آورند، در حالی که مؤمنان براساس آموزه‌های اسلامی و محوریت تقوای عقلانی و عقلایی و شرعی نمی‌تواند در جنگ نرم از آن‌ها بهره گیرند.

۱/۲/۱. جنگ روانی

در تعریف جنگ روانی آمده است:

«جنگ روانی عبارت است از یک جریان ارتباطی که در آن دو طرف انسانی شرکت داشته و یک طرف یا هر دو طرف سعی دارند تا با تأثیر گذاردن بر افکار، عواطف و تمایلات طرف دیگر، او را وادار به انجام رفتاری مطابق خواست خود، که هدف نهایی اوست نمایند. جان کالینز استاد دانشگاه ملی جنگ آمریکا در کتاب استراتژی بزرگ، در تعریف جنگ روانی می‌نویسد: جنگ روانی عبارت است از استفاده طراحی شده از تبلیغات و ابزارهای مربوط به آن، برای نفوذ در خصوصیات فکری دشمن با توسل به شیوه‌هایی که موجب پیشرفت مقاصد امنیت ملی مجری جنگ روانی می‌شود»^۱.

۱. عاصف، رضا، عملیات جنگ روانی، قم، نشر معاونت اطلاعات ستاد مشترک سپاه و معاونت فرهنگی و تبلیغات دفاعی ستاد کلی نیروهای مسلح، تابستان ۱۳۸۴، ص ۶۶ - ۶۵.